

Konferanserapporter

46th World Conference, International Council for Traditional Music, Lisboa, Portugal 21.– 27. juli 2022

Daniel Fredriksson

Efter ett ovanligt utdraget uppehåll på grund av pandemin, var det till sist dags för musiketnologisk världskonferens i Portugal, Lissabon, med nästan 800 medverkande forskare. Konferensen hölls i fysiskt format på universitetet *Universidade Nova de Lisboa*, men också online. På grund av risken för kvarvarande restriktioner hade konferensen nämligen ett hybridformat, där en betydande andel av presentatörerna medverkade på distans i Zoom. Även om det hade gjorts gedigna förberedelser och tekniken i huvudsak var fullt fungerande, så genomfördes hybridformatet med lite skiftade kvalitet där det exempelvis kunde vara svårt att höra vissa av de som medverkade online.

Som vanligt fanns ett antal relativt löst hållna teman för konferensen. Ett spår handlade om musikens och dansens koppling till klimatkrisen och planetens och mänsklighetens hälsa, bland annat med en session om ”ekologiskt lyssnade” där Tima K Ramnarine presenterade ett projekt som berörde skogens och naturens ljudvärldar och dess hälsofrämjande effekter. Ett annat tema berörde dansens och musikens funktion inom människors rörelser och aktivism. En session på detta tema berörde olika typer av *displacement*, där Thomas Solomon i sitt paper problematiserade och redogjorde för olika begrepp kopplade till displacement-studier, exempelvis *migration*, *flyktingskap*, *diaspora* och *exilskap*. Arkivpraktik var ett tydligt tema som genomsyrade flera sessioner. Bland annat undersöktes personarkiv, Facebook och andra sociala medier som arkiv och dekoloniala

praktiker i relation till arkiv. En välbesökt plenary session benämndes ”Music, research and war at home”, där bland annat den ukrainska musikforskaren Olha Kolomyets gav sina perspektiv på musikens roll i krigsdrabbade Ukraina. Flera sessioner berörde musikindustrier, bland annat i relation till länderna Irland, Bali, Colombia, Korea med mera, men också ur transnationella och globala perspektiv. Ett tema berörde olika typer av kosmopolitanism och ett annat benämndes ”ocean trajectories and land routes”. Själv gjorde jag en presentation som lite på omvägar kan sägas beröra sådan mobilitet. Jag redogjorde för mitt ”coronaprojekt”, som var en livestreamad musik- och storytellingföreställning där en folklig berättelse om en amerikaresa framfördes av undertecknad tillsammans den amerikanske musikern Chris Rippey, men från olika sidor av atlanten med delad skärm.

Ett stormöte under titeln ”What (all) is in a name?” hölls angående den diskussion om namnbyte som under det senaste året diskuterats vid seminarier och i ICTMs mailinglista. Processen med namnbytet påminner om den tidigare förändringen som klubbades 1949, då det tidigare namnet ”International Folk Music Council” (IFMC) byttes till nuvarande International Council for Traditional Music (ICTM). Två huvudargument ges för ett namnbyte denna gång – dels att *dans* i nuläget saknas i namnet, dels att begreppet *traditional music* inte självklart återspeglar de musikformer som undersöks av organisationens medlemmar. Exempelvis genomfördes flera presentationer om olika klassiska musiktraditioner samt olika typer av populärmusikformer. Ett förslag, som verkade ha relativt stort bifall vid mötet, var att välja namnet ”International Council for Music and Dance Traditions”, och därmed undvika problematiken. Det är i skrivande stund oklart när och hur ett eventuellt namnbyte kommer att beslutas om definitivt, men helt säkert kommer diskussionen att vara levande vid nästa världskonferens.

Eftersom pandemin fördröjde den här konferensen ett år, så kommer nästa konferens att hållas redan 2023, för att återgå till traditionen med världskonferens på ojämna år. 13–19e juni 2023 inbjuds därför alla ICTM:s medlemmar till *University of Ghana*, i Ghanas huvudstad Accra. Deadline för abstracts var 29:e september i år.

På det stora hela så var det en mycket trevlig konferens, med fina musikframträdanden. Vi bjöds på konserter med lokala musiker inom fado och hiphop (med rapp på olika portugisiska dialekter och språk), men också internationella inslag som en rubab-ensemble från Afghanistan, och en batuque-ensemble från Kap Verde, workshops i traditionell musik från den japanska ön Amami, bland mycket annat. På konferensen visades också många filmer med musiketnologisk tematik, men dessvärre var filminslagen listade i ett separat program, vilket gjorde det lätt att missa de audiovisuella bidragen i det späckade schemat.

Flera fina utflykter anordnades, såsom sensorisk vandring genom Lisabon och en utflykt till Lissabons LGBTQ+ kulturscener. Dessa blev snabbt fullbokade, och undertecknad följde istället med på en bussresa till palatset Mafra, en halvtimme utanför staden. Där bjöds det på portvin, snacks och en fantastisk konsert med barockmusik på sex kyrkorglar, som spelade simultant. En mäktig upplevelse!

<https://www.ictm2022.org/>

<https://ictmusic.org/ictm2023/>

Ein danseforskar og ein etno-koreomusikolog sitt blikk på to ICTM-konferansar i 2022

46th World Conference, International Council for Traditional Music, Lisboa, Portugal 21.– 27. juli 2022

Siri Mæland

Endeleg fysiske verdskonferansar att! Etter 2 års internasjonalt fråvære vart brått ICTM si verdskonferanse heldt same året som ICTM si danseavdeling, studiegruppa i etnokoreologi, hadde sitt symposium. Det var med forventning og ei viss spenning eg reiste for å delta på konferanse og symposium i 2,5 veker! Og veit de – eg vart skikkeleg inspirert. Det var sikkeleg godt å møta kollegaer frå heile verda, og høyre kor mykje som bind oss

saman på trass av ulike kontinent eller forskingsområde. På verdskonferansen i Lisboa vart eg spesielt inspirert av to tema. Det eine var dei mange arkivinnlegga, metodane og forskinga på arkiv. Arkiv var eitt av hovudtemaa, og det var også under dette temaet eg heldt innlegget mitt: *Ideologies in the Folk Dance Archive Dissemination*. Ein annan inspirasjon kom frå musikkanalyseforskarane, og musikk- og danseanalyseforskarane. Eg vil her trekke fram vår nye kollega Rayner Polak på UiO sitt panel *Empirical research in rhythm performance and perception*.

Musikken og dansen høyrer saman – det var gjennomgangstonen på verdskonferansen i Lisboa. ICTM si historie, synleggjort med den nye publikasjonen *Celebrating the International Council for Traditional Music: Reflections on the First Seven Decades*. Boka viser i klårtekst ein organisasjon som i utgangspunktet vart stifta for både folkemusikken, folkedansens og -songens fremme. Presidenten i ICTM, Svanibor Pettan presiserte dette i opningstala si. Styret var svært delaktige også på opningsbanketten for å dra opp stemninga på dansegulvet der levande dansbar musikk var hyra inn. Bakteppet er fjorårets fadese der stemmegjevinga på det digitale årsmøtet viste eit klårt 3/4-fleirtal for inkludering av dansen i namnet, men på grunn av måten stemminga vart lagt opp til, likevel ikkje vart inkludert i namnet. For mange danseforskarar, spesielt i Asia og Afrika betyr dette at dei ikkje får støtte til å reise til ICTM sine konferansar, då dans ikkje er i namnet på organisasjonen. Dette vart poengtert mange gonger i rundebordet *The name of the council: What (all) is in a name*. Dei hevda at no, når mange organisasjonar spissar fokuset sitt, og fleire danseorganisasjonar har oppstått vis a vis – så håpar ein på musikkforskarane si støtte til å endra namnet, slik at organisasjonen kan fortsette den tette dialogen mellom musikk- og danseforskarane som har kjenneteikna ICTM – kanskje då til eit ICTMD?

Ein annan ting som underteikna undra seg over var kor få forskarar det var frå dei Nordiske landa, og endå færre som representerte den nordiske folkemusikk- og folkedansforskinga på konferansen. Kor er folkemusikk- og folkedansforskarane som studerer musikk- og dansetradisjonane «her heime»?

Figur 1: Gruppa som skal rådgje styret i ICTM om namneendring: Catherine Foley (University of Limerik), Beatriz Herrera Corado (MULTÍLOGOS), Don Niles (Institute of Papua New Guinea Studies), Marcia Ostaszewski (Cape Breton University), Marie Agatha Ozah (University of Port Harcourt), Mayco Santaella (Sunway University), Urmimala Sarkar Munsri (Jawaharlal Nehru University), Kendra Stepputat (University of Music and Performing Arts Graz)

Eg anbefaler alle medlemmer av Norsk folkemusikklag å engasjere seg internasjonalt i ICTM, moderorganisasjonen til Norsk folkemusikklag. Dra på konferansar, eller på symposium, eller treff gode kollegaer som driv på med det same som deg i mange av studiegruppene til ICTM. For all del – sjekk alle moglegheitene på ictmusic.org!

32nd Symposium of the Study Group on Ethnochoreology, Brezice, Slovenia 29. juli–5. august 2022

Siri Mæland

Etter Lisboa var me cirka ti personar som fløyg direkte frå Lisboa, via Zagreb, til symposium i etnokoreologi i Brezice i Slovenia.

Studiegruppa i etnokoreologi er den største studiegruppa i ICTM. Dette gjev oss nokre fordelar – til dømes oppdagar fleire og fleire musikkforskarar som driv med dansemusikkforskning gruppa og kjem til symposia for å diskutere musikk-dansforskning. Dette er høgst ønskeleg og vert sett stor pris på! Kom, kom alle folkemusikkforskarar i Noreg som forskar på dansemusikken vår. Underteikna lover god mottaking! Sjekk <http://ictmusic.org/group/ethnochoreology>.

Det spesielle med dette symposiet som vert heldt anna kvart år er at alle høyrer på alle, ingen parallelle sesjonar – her skal me tenkja og diskutera saman, og på kvelden skal det dansast, syngast og spelast – både blant oss, men også helst eit feltarbeid saman til eit miljø eller ei gruppe som vil danse og spele saman med oss. Ein av kveldane fekk me faktisk oppleve bygdefest i ein av nabolandsbyane. Her var orkesteret i folkedraktar, og spelte ei blanding mellom poplåtar, foxtrot og polka. Brannmennene arrangerte – noko som tydeleg har vore tradisjons ei stund – ein familiefest med dans på kvelden til inntekt for brannstasjonen.

Figur 2 og 3: Til venstre vart me overraska av ein duo av akkordeon og tenorhorn som spela polkamusikk, ei svært populær musikk- og danseform på bygda i Slovenia. Til høgre viser borggården i Brezice slott kor me vart invitert med på fantastisk dansekonsert med visesongaren Robert Petan og musikkgruppa Grajski Kvintet. Dei spela populær- og dansemusikk av svært høg kvalitet både som lydbilete og dansemusikk.

I år var det to tema som stod på diskusjonsarenaen: 1) *Reconsidering knowledge production in dance research*, og 2): *Inclusion/exclusion in dance communities*. Desse temaa førte til utruleg mange gode innlegg om dagsaktuelle tema innafor etnokoreologien. Våre dansekolleagaer ved NTNU, professor

Gediminas Karoblis, professor emeritus Egil Bakka og Dr Ronald Kibirige var først ut med panelet *Dance as personal data: ethnographic research in the digital age* og kom med knusande kritikk av korleis etiske retningslinjer for personvern ikkje berre hindrar etnografisk forskning, men korleis dei også kan vera uetiske for folka eller folkegruppene det gjeld. Underteikna, i sitt innlegg (som i si opprinnelege form skulle vera ein del av eit større panel frå Norsk senter for folkemusikk og folkedans) vektla kva rolle nye generasjonar danseforskarar også har mot nye generasjonar tradisjonsutøvarar når dei går bakover i tid for å analysere innsamla arkivmateriale kor dei sjølve ikkje er innsamlarar.

Innlegget hadde tittelen: *Renewal of applied ethnochoreology in Norway – a case study*. UNESCO sin 2003-konvensjon om immateriell kulturarv

Figur 4: Symposiet vart heldt i staselege lokaler i ridderhallen i Brezice slott. Arrangør var Rebeka Kunej og hennar kollegaer ved ZRC SAZU, Insitute of Ethnomusicology, Ljubjana, Slovenia.

vektlegg tradisjonsberarane si unike rolle, og viktigheita av at initiativ kjem nedafrå, men også at ekspertseier som Norsk seier for folkemusikk og folkedans bør ha ei fasilitatorrolle og agera som bindelekk mellom utøvarmiljøa og myndigheitsnivået. I dette perspektivet er forskning og utdanning viktig.

Dekolonisering var også eit viktig tema som vart teken opp i fleire innlegg – og som viser klare trekk mot vårt felt folkemusikken og folkedansen. I Noreg har me ei stolt forskingstradisjon at forskarane også er utøvarar. Dette har gitt inspirasjon til eitt av panela «*Insider» dance research: an African perspective*. Nye afrikanske etnokoreologar ønskjer å få fram insideperspektivet blant anna i eit bok-prosjekt som skal gje eit oversyn over forskning gjort av afrikanske forskarar i eige land. For å få fornya pensum, er det viktig at desse forskingsstemmene når ut til eit internasjonal publikum av utdannarar, kor, inntil nå, stort sett Europeiske og Amerikanske antropologar sine stemmer har blitt høyrte. Eit anna høgaktuelt tema er kva dansetradisjonar som «eigentleg» vert formidla når ein pratar og skriv om dans, og når dansebøker eller dansepensum vert skrivne. Jeanette Mollenhauer viste i eit australsk døme at all diversitet av innfødde og innvandra folkedanstradisjonar anten ikkje vert omtala, eller får ein liten del av eit kapittel, medan balletten, moderne og samtidsdansen får hovudrolla i ei bok om dansen i Australia. Ordbøker om dans har mykje av den same skeivheita. I panelet *Linguistic choreographies: motifs of exclusion* med Mollenhauer, Williams, Smith og Gonzalez hadde dei mange døme på at hegemoniet til vestleg teaterdans / scenisk dans viser seg att i dansepensum stort sett over heile verda, også i bøker som utgjer seg for å gje eit heilskapleg bilete.

XXXVII European Seminar in Ethnomusicology 12.–16. September, University of Music and Performing Arts, Graz.

Karin Eriksson

European Seminar in Ethnomusicology [ESEM] är ett internationellt musik- och dansetnologiskt forskarnätverk som årligen träffas på olika platser i Eu-

ropa. Den 37:e sammankomsten hölls vid University of Music and Performing Arts i Graz i Österrike. Seminariet har inga parallella sessioner, vilket medför att alla deltagare i princip kan ta del av varandras presentationer. Mötet genomfördes i hybridform med möjlighet att delta digitalt via Zoom, även om majoriteten av deltagarna var på plats i Graz. Det är tydligt att covid-pandemin har skapat ett uppdämt behov av att få träffas fysiskt igen och föra konstruktiva samtal om aktuella projekt och forskningsfrågor. I år deltog ca. 50–60 forskare från omkring tjugo olika länder, de flesta inom Europa men även från Brasilien, USA, Vietnam, Japan och Malaysia. I likhet med tidigare år betonade flertalet av inläggen idén om deltagarna som en «stor familj» där öppenhet, inkludering och dialog eftersträvades i seminariet. Vikten av dessa idéer lyftes även fram av Kendra Stepputat som var värd och lokal arrangör i Graz och av Ewa Dahlig-Turek i egenskap som president.

Inkludering och samverkan var även del av temat för årets seminarium: «Joint Knowledge Production and Collaboration in Research», där frågor om kunskapsproduktion och forskningssamarbeten stod i fokus. Detta avsåg både samarbeten mellan forskaren och de individer och gemenskaper som vi forskar om och med, och samarbeten mellan olika inter- och transdisciplinära akademiska forskningsmiljöer. Inläggen diskuterade potentiella möjligheter med sådana samarbeten men också de svårigheter och begränsningar som de kan medföra. Presentationerna behandlade därtill alternativa förhållningssätt till historiska metoder av kunskapsinsamling och arkivering, samt uppmuntrade till reflektion kring olika former för publicering och kommunikation av forskningsresultat. Film som musiketnologisk forskningsmetod tilldelades särskild uppmärksamhet.

Årets «John Blacking Memorial Lecture» hölls av Tan Sooi Beng från Universiti Sains Malaysia och introducerade fint tematiken med presentationen: «Democratizing Collaborative Research: Socially Inclusive, Equitable and Critical Approaches». Med exempel från egna fältarbeten i Sydöstra Asien, och särskilt ett samarbetsprojekt med utövare av dockteatern *Ombak Potehi*, argumenterade hon för en alternativ inkluderande metod av horisontalt samarbete («horizontal collaborative research»). Genom att skapa en gemensam plattform för kunskapsutbyte och låta ut-

övarna själva identifiera sina behov, kan forskaren stödja dem i att skapa en bärande miljö, där de själva kan producera, representera och sprida sin konst och traditionella kunskap. Sooi Beng problematiserade därtill större frågor om hur och för vem musiketnologisk forskning bedrivs? Hur kan vi förhandla och dekonstruera maktrelationer mellan forskarvärlden, universitetet och de vi forskar om? Dessa frågor behandlades även i panelen «Participatory Research in Ethnomusicological Refugee Studies. Critical Inquiries» där Marko Kölbl, Ioannis Christidis och Ursula Hemetek diskuterade hur musiketnologisk kunskap kan hjälpa och vara användbar för människor på flykt och i kontexter av tvångsmigration. Anja Brunner och Cornelia Gruber tog diskussionen ett steg vidare i presentationen «Centering Migrant's Knowledge Production in Collaborative Research – Towards A Reverse Ethnomusicology?». De presenterade idéer om att omvända «den etnografiska blicken» och vidga perspektiven till att lära av migranternas och flyktingarnas egna upplevelser och erfarenheter av att vara musiker och expressiva specialister i nya kontexter. Och att även betrakta dem som en slags «musical ethnographers». Brunner och Gruber försökte genom diskussionen bidra till att dekolonialisera forskningsdisciplinen och kritiskt reflektera över rollen som «musiketnolog»: Vem skriver egentligen om vem, och vem anses ha särskild kunskapsexpertis, och varför?

Flera forskare deltog från Skandinavien. Jag presenterade projektet: «Ways of Knowing Traditional Music: An Ethnographic Case Study of the Norwegian Academy of Music». David Hebert från Universitetet i Bergen medverkade i två presentationer. I «Harmonizing Across a Divide: The Music Confucius Institute» behandlade han och Marianne Jakobsen musikaliska utbyten inom högre musikutbildning mellan musiker från Peking och Köpenhamn. I «Devising an "Artistic Research" Approach for Decolonized Ethnomusicology» diskuterade Hebert frågor om konstnärlig forskning, utifrån arbete med en svensk-vietnamesisk musikensemble, tillsammans med Than Thuy Nguyen och Stefan Östersjö från Kungliga Musikhögskolan i Stockholm. Dan Lundberg och Karin Strand deltog från svenskt visarkiv med presentationen: «Sounds of Meaning: Reflections on a Multi-Disciplinary Understanding of Historical Ballads» och diskuterade analytiska utmaningar och tolkningsmöjligheter i sina nutida musikaliska

interpretationer och tonsättningar av historiskt källmaterial i form av skilningstryck.

Seminarier präglades överlag av en glädje över att få återse kollegor efter pandemiären och att skapa nya bekantskaper. Intensiva och entusiastiska samtal fördes både under och mellan sessionerna. Samtidigt fanns det en påtaglig sorg och oro bland deltagarna över det kritiska och prekära läget i Europa och särskilt kriget i Ukraina. Detta blev extra märkbart vid Viliina Silvonen och Emmi Kuittinens presentation: «An Artist and a Researcher in Cooperation in the Field of Laments» som behandlade den muntliga traditionen *Kyynelkanavat* (gråtkväde) i finska Karelen och Ingria regionen. Utifrån sensoriskt perspektiv och genom samarbetet som folklorist och folkmusiker diskuterade de förändringar i genren; från gråterskornas historiska funktion i rituella sammanhang till nutida framträdanden på folkmusikens scener i Finland. De lyfte även exempel på de svårigheter de stött på under sitt arbete som bland annat innefattade kritiska röster om kulturell appropriering av vissa aktivister inom miljön (vem har rätt att utföra traditionen och hur?). Åhörarna fick också uppleva sångens affektiva potential då Kuittinen framförde en egenkomponerad *Kyynelkanavat* för krigets offer i

Folkloristen Viliina Silvonen och folksångerskan Emmi Kuittinen från Finland presenterar sitt paper på ESEM i Graz. Foto: Karin Eriksson.

Ukraina. Det lämnade deltagarna starkt känslomässigt berörda, då vi var många som fick torka tårarna.

Vid sidan av de vetenskapliga samtalen bjöds deltagarna in till sociala aktiviteter och musikevenemang som en workshop i jodddling, olika framträdanden av traditionell musik från Österrike, filmvisning, besök på en vingård med magnifika naturomgivningar och en guidad tur genom gatorna i den vackra och historiska staden Graz. Nästa ESEM-seminarium hålls i Palermo, Italien. Hela seminarieprogrammet finns att läsa här: https://ethnomusikologie.kug.ac.at/fileadmin/03_Microsites/01_Kuenstlerisch_wissenschaftliche_Einheiten/01_Institute/Institut_13_Ethnomusikologie/Veranstaltung/ESEM_2022_Program_full_version.pdf

Nordisk forum for folkemusikkforskning og -dokumentasjon (NOFF), Nasjonalbiblioteket, Oslo

Anne Svånaug Blengsdalen

Onsdag 1. og torsdag 2. desember 2021 var det endelig mulig å arrangere et *fysisk* seminar i regi av Nordisk forum for folkemusikkforskning og – dokumentasjon (NOFF). NOFF-seminaret ble holdt i Nasjonalbibliotekets vakre lokaler i Oslo. Deltakerne kom fra Island, Danmark, Sverige og Norge og representerte museums- og universitetssektoren. På grunn av smittesituasjonen måtte noen av deltakerne og innleiderne melde avbud. Arrangører var Hans-Hinrich Thedens og Astrid Nora Ressem, begge ansatt ved Nasjonalbiblioteket (NB). Seminaret representerte en kjærkommen mulighet for forskere til å møtes.

På seminarets første dag presenterte Hans-Hinrich Thedens prosjektet *Mirage*, som er forkortelse for *A Comprehensive AI-Based System for Advanced Music Analysis*. Mirage er et samarbeid mellom Universitetet i Oslo ved RITMO-senteret og Nasjonalbiblioteket. Prosjektet handler om å utvikle avansert datateknologi som kan gjenkjenne og visuelt beskrive musikk på et detaljert nivå. På sikt skal denne teknologien anvendes på NBs folkemusikkarkiv og komme brukere til nytte.

Med tittelen «Skillingstrykk fra 1600-tallet møter digital humaniora» tok Astrid Nora Ressem og resten av arbeidsgruppa for skillingstrykk ved NB for seg *Peder Rafns visebok*, publisert i København 1617–1634. Viseboka var en gave til tidligere lagmann i Bergen og i Stavanger, Peder Rafn, da han besøkte København i 1641. Et tverrfaglig team har undersøkt viseboka fra ulike perspektiv, som skillingstrykkenes funksjon i samtida, tegnlære, den historiske konteksten m.m.

Av særlig interesse for en som har arbeidet med gotisk håndskrift, var orienteringen om *Transkribus*, en plattform utviklet for tekstgjenkjenning, transkripsjon og søk i historiske dokumenter. Plattformen ble opprettet i sammenheng med de to EU-prosjektene tranScriptorium og READ.

Ivar Håkon Eikje presenterte arbeidet med digitalisering og tilgjengeliggjøring av 78-plater med norske artister fra NBs rikholdige arkiv. Utvalget omfatter rene diskografiske oversiktsverk i tillegg til historiske og tematiske utgivelser. Dette dekker ulike deler av de norske 78-platenes periode 1905–1958, samt opplysninger og bakgrunnsinformasjon om utgivelsene.

Fra Svenskt visarkiv deltok Wictor Johansson og Madeleine Modin. Johansson orienterte om det svenske visearkivets digitale tilgjengeliggjøring av sine lydsamlinger og juridiske, tekniske og etiske aspekter i den forbindelse. Tema for Modin var «Immateriellt instrumentbyggande som folkmusikalisk materialisering – förhandlingar kring olika sorters autenticitet och produktutveckling för en levande musiktradition».

Seminarets dag startet med en runde der deltakerne orienterte om og presenterte respektive institusjoner og prosjekt. Stikkord fra denne runden er WebbFIOL, Norsk folkemusikksamlingens nettkatalog for folkemusikk- og folkedansopptak, Hanske, NBs privatarkiv med landets største samling av arkiv etter forfattere, kunstnere, forskere m.m. Videre, antologien *Skillingvisene i Norge 1550–1950*, med Siv Gøril Brandtzæg og Karin Strand som redaktører. Her har 17 forfattere bidratt med artikler om skillingsvisenes tematikk, opphav og bruk.

Etter lunsj var det lansering av boka *Langeleiken – heile Noregs instrument*, skrevet av Elisabeth Kværne og Bjørn Aksdal, samt CD-en «Høyre du, mann!» med 42 historiske feltopptak av langeleik utgitt av NB. Boka baserer seg på langeleikmateriale fra hele landet og handler ikke bare om

musikken, men like mye om selve håndverkstradisjonen knyttet til bygging og kunstnerisk utforming. Gjennom et omfattende feltarbeid har Kværne og Aksdal dokumentert et mangfold i konstruksjon og utforming, dekorasjon og stil. CD-en «Høyre du, mann!», presentert av Hans-Hinrich Thedens er en dokumentasjon av opptak som viser utviklingen i folkemusikktradisjonen gjennom flere generasjoner. Langeleikinnspillingene er gjennomført i perioden 1955 til 1983 i tradisjonsområda Valdres, Hallingdal, Telemark og Gjøvik. En konsert med Elisabeth Kværne i samtale med Thedens ble gjennom streaming i sanntid til glede både for seminardeltakerne og øvrige som deltok digitalt.

Siste del av seminaret handlet om å presentere forskning fra utøverperspektiv. «Din tonalitet er ikkje min tonalitet» var en praktisk-teoretisk presentasjon ved cellisten Marianne Baudouin Lie fra NTNU og sangeren Unni Løvlid fra Norges Musikkhøgskole. Kjell Tore Innervik og Håkon Høgemmo fortalte om «Craftmanship», et treårig kunstnerisk utviklingsprosjekt der et knippe musikere, dansere og forskere skal utforske tradisjonelle slåtter fra Vestlandet. Målet er å finne fram til et begrepsapparat som kan beskrive de håndverksmessige ferdighetene som folkemusikeren har, og hvordan den overføres fra musiker til musiker eller fra musiker til danser og omvendt. Prosjektet ledes av Kjell Tore Innervik (perkusjon), øvrige deltakere er Unni Løvlid (sang) og Håkon Høgemmo (hardingfele) samt av folkedanseren Silje Onstad Hålien, folkemusiker og tidlig-musiker Claire Salaman og designer Maziar Raein. Prosjektet er et samarbeid med KHiO, Royal College of Music og kulturskoler i Sogn og Fjordane fylkeskommune og Lærdal kommune.

UFFD sitt forumtreff i Oslo mars 2022

Andrea Kasbo Rygh

Ungt forskerforum for folkemusikk og folkedans (UFFD) er et student-drevet forum som ble startet opp i 2019. Målet deres er å bli et nasjonalt

forskerforum for masterstudenter innen folkemusikk og folkedans. De skriver på sin Facebookside at de ønsker å bygge miljø for unge forskere i folkemusikkfeltet, og slik utvikle og styrke utdanningen sin. De ønsker også å samle unge forskere som er knyttet til ulike institusjoner med folkemusikk og folkedans som fellesnevner.

25.–27. mars 2022 hadde UFFD sitt andre forumtreff i Oslo, og master- og doktorgradsstipendiater fra hele landet bidro som innledere og foredragsholdere. Forumet som ble startet i 2019 hadde i 2020 et digitalt treff, men i mars var det igjen tid for å kunne samles i Oslo. Isa Holmgren var prosjektleder for forumtrefet, og med seg i arbeidsgruppen hadde hun masterstudent Sivert Holmen, leder ved folkemusikkutdanningen ved Norges musikkhøgskole (NMH) Unni Løvlid og ansvarlig for masterutdanningen i tradisjonskunst ved Universitetet i Sørøst-Norge (USN) Mats Johansson. Forumtrefet var støttet økonomisk av CEMPE, Centre for Excellence in Music Performance Education.

Den første dagen var lagt til Nasjonalbiblioteket, og startet opp med en presentasjon av biblioteket og arkivet der ved Ingrid Romarheim Haugen, Astrid Nora Ressem og Hans-Hinrich Thedens. Isa Holmgren og initiativtaker til forumet Sigrid Stubsveen presenterte UFFD. Videre presenterte Sveinung Søyland Moen og Andrea Kasbo Rygh Norsk folkemusikklag og tidsskriftet Musikk og tradisjon, og la også frem utkastet til en samarbeidsavtale mellom Norsk Folkemusikklag og UFFD.

Innlederne var fra nylig oppstartet mastergradsstudenter til doktorgradsstipendiater som hadde jobbet noen år med sine prosjekt. Først ut var Sigrid Stubsveen som presenterte sin masteroppgave fra NMH «En skulle levd før og en skulle levd nå», med både foredrag og utøving av feleslåtter knyttet til kildene hun har jobbet med. Sturla Eide, masterstudent ved NTNU, presenterte så sitt pågående arbeid med slåtter fra Setesdal der han fokuserer spesielt på rytmikken og sammenhengen mellom tramping og buestrøk. Eide er en erfaren pedagog og tar med seg sin lange fartstid både som utøver og felelærer inn i arbeidet. Isa Holmgren, masterstudent ved NMH, presenterte sin masteroppgave om musikk fra de norsk-svenske grenseområdene fra Västra Värmland, Røros og Finnskogen. Det er spesielt rytmikken og samspillet med danserne som har vært fokus i hennes arbeid

med slåttetralling. Fredagens rekke av foredrag ble avsluttet med en konsert fremført av Folk Chamber med Bjørn Kåre Odde som musikalsk leder. Hans masteroppgave ved NMH utforsker repertoar og samspill i grenselandet mellom folkemusikk og klassisk musikk.

På kvelden var det konsert i et lokale på Chateau Neuf ved NMH. Det var masterstudent Ingeborg Ulberg Sommer ved NMH som var først ut med en solokonsert, og Anders Røine, doktorgradsstipendiat ved USN, som fortsatte med sitt «One man forskarshow». Røine formidlet med både ord og toner det han jobber med i sin ph.d. ved Institutt for tradisjonskunst og folkemusikk på Rauland.

Dagen etter var forumet flyttet til NMH og startet med Olof Misgeld som hadde tatt turen helt fra Stocholm for å være med på forumtreffet. Han presenterte sitt ph.d.-prosjekt «Oral Music Theory, music theoretical tools for performance expression in folk music», der han fokuserer på interaksjonen mellom dans og spill i svensk folkemusikk med mål om å utvikle musikkteoretiske verktøy for artistisk og pedagogisk praksis. Martin Lee Thomson, som er student på jazzutdanningen ved NMH, og Isa Holmgren presenterte et utdrag fra sitt utøvende samarbeid GLISK. Dette var en foto- og lydinstallasjon med musikk fra nordøstre Skottland og Sverige. Gro Marie Svidal har et kunstnerlig utviklingsarbeid som ph.d.-prosjekt ved NMH der hun tar utgangspunkt i hardingfela når hun undersøker en musikalsk praksis med fokus på improvisasjon. I presentasjonen forklarte hun først litt om bakgrunnen for sitt prosjekt, og framførte så musikk fra sitt utøvende arbeid sammen med musiker og trompetist Hilde Marie Holsen.

Siste rekke med foredrag startet med Ingunn Stræte som for tiden er ph.d.-stipendiat ved NMH. Hun presenterte sitt arbeid med trekkspillet og grammodfonen som materielle formidlere av immateriell kultur. Også Ingunn spilte noen slåtter på trekkspill som del av sin presentasjon. Sivert Holmen var nestemann ut og han presenterte sitt masterprosjekt «Lyden under lyden». Ottar Kåsa har nylig tatt en mastergrad ved USN Campus Rauland der han bygde en hardingfelebratsj. På forumet forklarte han om ulike utfordringer ved byggingen, og om de ulike refleksjonene som oppstod underveis i byggeprosessen relatert til den tause kunnskapen i fele-

makerfaget. Dagen ble avsluttet med kaffe og debatt under introduksjon og ledelse av Synnøve Sætre Hveem (NMH) og Mats Johansson (USN).

Hele forumtreffet var godt planlagt, men samtidig hadde arrangørene fått til en avslappet og inkluderende stemning. Det var inspirerende å høre på foredragsholderne som var i ulike faser av sine prosjekt, og det fungerte svært godt at de ulike foredragene var både masterstudenter og ph.d.-stipendiater. Forumet var godt besøkt, selv om det også ville vært plass til flere.

*Mats Johansson (USN) og Synnøve Sætre Hveem (NMH) leder debatten lørdag.
Foto: Isa Holmgren.*